

Linköpings kommun
kommun@linkoping.se

Rektorn vid Kvinnebyskolan
Ewa-Britt.Lowendahl@linkoping.se

Beslut för grundskola

efter tillsyn av Kvinnebyskolan
i Linköpings kommun

Tillsyn av Kvinnebyskolan

Skolinspektionen genomför tillsyn i Linköpings kommun under hösten 2011 och våren 2012. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen. Kvinnebyskolan besöktes av Skolinspektionen den 31 maj och den 4 juni 2012.

Helhetsbedömning

Kvinnebyskolan utgör generellt en god miljö för elevers lärande. Lärare och ledning arbetar engagerat för att eleverna ska få en utbildning av god kvalitet. Eleverna trivs och tycker att skolan utgör en trygg miljö och skolan bedriver också ett aktivt värdegrundarbete.

Som exempel på en god lärandemiljö kan särskilt framhållas skolans aktiva arbete för att eleverna med stigande ålder ska få ett reellt inflytande och kunna ta ansvar för sitt eget lärande. Eleverna, särskilt i de högre årskurserna, kan ge exempel på att lärarna ser till att eleverna vet vilket lärande inom de olika ämnena som förväntas av dem. Eleverna är också i hög grad medvetna om de nationella målen i ämnena och hur dessa relaterar till det arbete som sker i undervisningen.

Skolinspektionen kan emellertid konstatera att trots en positiv helhetsbild av skolans kunskapsresultat behöver skolan vidta åtgärder så att alla elever ges möjlighet att nå kunskapsmålen.

Av tillsynen framgår att det finns behov av utveckla dokumentationen på skolan, bland annat är individuella utvecklingsplaner och åtgärdsprogram inte utformade i enlighet med styrdokumentens krav. Ett förbättringsarbete är dock inlett med stöd av insatser från kommunen centralt.

Ledningen av skolan har präglats av de byten av rektor som skett under de senaste åren. Även om lärarna kan se att kvalitetsarbetet har utvecklats under våren 2012 så menar de att utveckling av skolan tidigare varit eftersatt och att de känt sig sakna ledning. Ett område som ledningen av skolan behöver arbeta med är samverkan inom skolan. För att förverkliga detta behöver rektorn ta ett större ansvar för ledning och samordning.

Beslut

Föreläggande

De beskrivna bristerna som Skolinspektionen konstaterat vid tillsynen av Kvinnebyskolan i Linköpings kommun måste åtgärdas för att huvudmannen ska uppfylla författningarnas krav och eleverna därmed ska få den utbildning de har rätt till. En utförligare redogörelse av konstaterade brister finns nedan under rubriken Skäl för beslut.

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Linköpings kommun att senast 2012-10-31 avhjälpa påtalade brister genom att vidta nedanstående åtgärder.

De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Särskilt stöd

Studiehandledning på modersmålet ges inte till elever som har behov av det.

Åtgärdsprogrammen uppfyller inte författningarnas krav.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med särskilt stöd.

I detta ingår att:

- Rektor behöver säkerställa att alla elever som är i behov av studiehandledning på modersmålet får det. (3 kap. 8 § skollagen och 5 kap. 4 § skolförordningen).
- Rektor behöver säkerställa att åtgärdsprogrammen är utformade i enlighet med författningarnas krav (3 kap. 9 § skollagen)

Bedömning och betygssättning

De skriftliga individuella utvecklingsplanerna uppfyller inte författningarnas krav.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med bedömning och betygssättning.

I detta ingår att:

- Säkerställa att det i de individuella utvecklingsplanerna framgår vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt (10 kap 13 § skollagen).

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Rektorn tar inte tillräckligt ansvar som pedagogisk ledare och chef och verkar för att utbildningen utvecklas

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

I detta ingår att:

- Rektor ser till att lärarna får kontinuerlig pedagogisk ledning i syfte att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen (Lgr 11 2.8 Övergripande mål och riktlinjer, Rektorns ansvar)

Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro

Skolan ger inte modersmålsstöd i förskoleklassen i enlighet med författningarna.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med erbjudande av utbildning.

I detta ingår att:

- Rektor ska se till att skolan ger modersmålsstöd i förskoleklassen i enlighet med författningarna (9 kap. 10 § skollagen)

Anmärkningar

Skolinspektionen har vid tillsynen konstaterat mindre allvarliga brister som måste åtgärdas för att eleverna ska få den utbildning de har rätt till. Huvudmannen ges därför en anmärkning.

En redogörelse av konstaterade brister finns nedan under Skäl för beslut.

Till följd av anmärkningarna ska Ni senast 2012-10-31 vidta åtgärder för att rätta till bristerna och redovisa dessa åtgärder för Skolinspektionen.

Trygghet och studiero

Skolans plan mot kränkande behandling uppfyller inte författningarnas krav.

Skäl för beslut

Föreläggande:

Bedömningsområde: Särskilt stöd

Bedömning:

Studiehandledning på modersmålet ges inte till elever som har behov av det.

Åtgärdsprogrammen uppfyller inte författningarnas krav.

Motivering:

Studiehandledning på modersmålet

Det framgår av skolförordningen för grundskola att en elev ska få studiehandledning på sitt modersmål om eleven behöver det.

På Kvinnebyskolan finns system för att upptäcka elever som är i behov av särskilt stöd. Det framgår också att de allra flesta elever får det stöd de är i behov av. Vid tiden för tillsynsbesöket finns några elever som är nyligen inflyttade till Sverige. Dessa elever talar inte svenska. Rektor, som några veckor innan eleverna började skolan, har anmält till enheten för specialverksamhet centralt i kommunen, att eleverna behöver studiehandledning på modersmålet. Eleverna har dock inte erhållit studiehandledning förrän efter ca åtta veckors skolgång. Rektorn uppger att enheten för specialverksamhet inte kunnat förse skolan med personal lämplig för uppdraget. Enheten för specialverksamhet uppger å sin sida att ett utredningsarbete för att ta reda på elevens behov av stöd i samråd med rektorn genomförts och det därför har dröjt med studiehandledning på modersmålet för eleverna. Skolinspektioner vill understryka att det är rektor som ansvarar för att elever som är i behov av särskilda stödinsatser får sådant stöd.

Rektorn måste säkerställa att samtliga elever vid Kvinnebyskolan får särskilt stöd i den omfattning och på det sätt eleverna behöver för att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.

Åtgärdsprogrammets innehåll

Av skollagen framgår att åtgärdsprogram ska ange vilka elevens behov är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

De åtgärdsprogram som Skolinspektionen har tagit del av är upprättade i mars 2012. Av dessa åtgärdsprogram framgår inte tydligt att innehållet i åtgärdsprogrammen kan överklagas till Skolväsendets överklagandenämnd. Skolinspektionen har emellertid fått information om att en ny blankett har utarbetats för upprättande av åtgärdsprogram som gör det tydligt vad som kan överklagas. Denna blankett kommer att användas på skolan med början vid en tidpunkt som sammanfaller med tillsynen. Skolinspektionen avstår därför i denna del från ingripande.

Skolans åtgärdsprogram som Skolinspektionen har tagit del av redogör emellertid inte för hur de insatser som beskrivs ska följas upp och utvärderas. Åtgärdsprogrammets innehåll behöver ses över så att detta framgår.

Sammantaget behöver rektorn säkerställa att åtgärdsprogrammen är utformade i enlighet med styrdokumentens krav.

Författning:

3 kap. 8 § tredje stycket, 5 kap. 4 § skolförordningen och 3 kap. 9 § skollagen

Bedömningsområde: Bedömning och betygssättning**Bedömning:**

De skriftliga individuella utvecklingsplanerna uppfyller inte författningarnas krav.

Motivering:

Av skollagen framgår att läraren, eleven och elevens vårdnadshavare minst en gång per termin ska ha ett utvecklingssamtal om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas. Informationen vid utvecklingssamtalet ska grunda sig på en värdering av elevens utveckling i förhållande till läroplanen. Vid utvecklingssamtalet ska läraren i en skriftlig individuell utvecklingsplan ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i de ämnen som eleven får undervisning i. Utvecklingsplanen ska också sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

Av Skolverkets allmänna råd "Utvecklingssamtalet och den skriftliga individuella utvecklingsplanen" (SKOLFS 2012:16), och kommentarer till dessa, framgår att skriftliga individuella utvecklingsplaner konkret bör beskriva vilka insatser som skolan ska göra, och vad eleven och vårdnadshavaren kan göra, för att eleven ska ha framgång i skolarbetet.

I Kvinnebyskolan genomförs utvecklingssamtal varje termin där elever och vårdnadshavare får information om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling. Lärarna upprättar skriftliga individuella utvecklingsplaner som till viss del överensstämmer med författningarnas krav.

De individuella utvecklingsplanerna består av dels skriftliga omdömen där omdöme ges om elevernas kunskapsutveckling i skolans ämnen, dels den framåtsyftande delen. Den framåtsyftande delen av planen består av tre delar, Mål, Delmål och Undervisning. Av planen framgår inte tydligt vilka insatser som skolan ska genomföra för att eleven ska utvecklas så långt som möjligt. Delmålen beskriver ofta vad eleven behöver utveckla men sällan hur skolan ska arbeta för att detta ska uppnås. Delmålen är ofta utformade som uppmaningar till eleven. I den tredje delen, Undervisning, anges mycket kortfattat ett tillfälle då eleven förväntas arbeta med utvecklingsområdena, till exempel "på IUP-tiden".

Sammantaget behöver rektor säkerställa att skolans individuella utvecklingsplaner är utformade i enlighet med författningarnas krav.

Författning:

10 kap. 13 § skollagen

Bedömningsområde: Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen**Bedömning:**

Rektorn tar inte tillräckligt ansvar som pedagogisk ledare och chef och verkar för att utbildningen utvecklas.

Motivering:

Det framgår av läroplan för grundskolan att rektor har ansvar för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen. Rektor har också ett särskilt ansvar för att samsynformer utvecklas mellan bland annat skola och förskoleklass för att stödja elevernas utveckling och lärande.

Av tillsynen framgår att kvalitetsarbetet har utvecklats under våren 2012 men det framgår också att relativt täta rektorsbyten har påverkat ledningen av verksamheten negativt. Av rektorsintervjuerna framgår att det fattas en samsyn och en likvärdig kvalitet på utbildningen vid skolan. Rektorn kan se att delar av verksamheten som elevers inflytande, lärarens förmåga att ge eleverna utmaningar och även i viss mån anpassa undervisningen efter elevernas individuella behov och att ge stöd inte sker på ett helt likvärdigt sätt inom enheten. Rektorn uttrycker bland annat att arbetslagen är "som öar – isolerade från varandra". Dessa intryck förstärks av elevintervjuerna.

Det framgår av tillsynen att förskoleklassen och grundskolan inte samverkar i tillräcklig mån. Det framgår av intervjuer att det saknas en "röd tråd" i synen på elevers lärande från förskoleklass och upp i grundskolan. Det saknas möjligheter för förskoleklassens personal och grundskolans personal att ha gemensamma planeringar och utvärderingar. Personalen anger att samverkan "var bättre förr".

Rektorn ser ett behov av att åstadkomma ett tätare samarbete inom enheten och en jämnare kvalitet på utbildningen. Inledande diskussioner i syfte att åstadkomma detta har genomförts under våren. Ett mer genomgripande utvecklingsarbete återstår dock för nå målen.

Sammantaget måste rektorn ta ett större ansvar för att utveckla verksamheten så att alla elever garanteras en utbildning av hög kvalitet som stödjer varje elevs mångsidiga utveckling och lärande.

Författning:

Lgr 11 2.8 Övergripande mål och riktlinjer, Rektorns ansvar

Bedömningsområde: Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro**Bedömning:**

Skolan ger inte modersmålsstöd i förskoleklassen i enlighet med författningarna.

Motivering:

Av skollagen framgår att förskoleklassen ska medverka till att elever med annat modersmål än svenska får möjlighet att utveckla både det svenska språket och sitt mo-

dersmål. Enligt förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165) ska modersmålsstöd i förskoleklass i första hand vara en pedagogisk fråga för förskoleklassen. Det kan bland annat innebära att samlingar och aktiviteter har fokus på elevernas kultur och där svenska begrepp används parallellt med begrepp på elevernas modersmål.

Det framgår av tillsynen att det finns elever i förskoleklass med annat modersmål. Vårdnadshavare till dessa elever har erbjudits modersmålsundervisning i förskoleklassen till sina barn men tackat nej. Inga andra insatser i förskoleklassen sker för att medverka till modersmålets utveckling. Det har enligt personal och rektor inte heller diskuterats hur kraven i skollagen om modersmålsstöd i förskoleklassen ska mötas.

Sammantaget behöver rektor tillse att eleverna i förskoleklass med annat modersmål än svenska får möjlighet att utveckla både det svenska språket och sitt modersmål.

Författning:

9 kap. 10 § skollagen

Anmärkning:**Bedömningsområde: Trygghet och studiero****Bedömning:**

Skolans plan mot kränkande behandling uppfyller inte författningarnas krav.

Motivering:

Av skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan mot kränkande behandling som innehåller en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Kvinneby skolans plan mot kränkande behandling uppfyller till stora delar författningarnas krav. En redogörelse för hur föregående års åtgärder har genomförts saknas.

Enligt rektorn beror detta på att föregående års plan var otydlig.

Författning:

6 kap. 8 § skollagen

Bakgrund

Måluppfyllelse

Av skolans egen redogörelse av kunskapsresultaten för årskurs 5 framgår att alla elever når målen i de flesta ämnena. I ämnena svenska och matematik är det emellertid ca 10 procent av eleverna som inte når målen och i engelska är motsvarande andel ca 20 procent. I årskurs 3 når alla elever målen i matematik medan ca 15 procent inte når kunskapsmålen i svenska. Elevernas resultat på nationella ämnesprov i årskurs 3 i svenska och matematik och i årskurs 5 i svenska, matematik och engelska är helt överensstämmande med skolans bedömning av måluppfyllelsen i motsvarande ämnen.

Kunskapsresultaten i årskurs 3 redovisas för år 2010 och 2011 medan kunskapsresultaten för årskurs 5 redovisas för år 2009, 2010 och 2011. Vissa variationer mellan åren kan utläsas men dessa är begränsade.

Av skolans egna enkätundersökningar och av resultat av den enkät Skolinspektionen genomfört såväl som av genomförda intervjuer framgår att eleverna upplever skolans miljö som trygg och de vuxna som engagerade.

Beskrivning av Kvinnebyskolan

Kvinnebyskolan bedriver undervisning för elever i förskoleklass till årskurs 6. Skolan har ca 300 elever. Skolan är uppdelad i tre arbetslag varav ett består av fritidshemmet, ett av förskoleklass till årskurs 3 samt ett av årskurs 4 till 6. Varje arbetslag samordnas av en arbetslagsledare.

Skolan leds vid tidpunkten för besöket av en tillförordnad rektor med stöd av en befattningshavare som är rektor för en annan enhet i området och som i Kvinnebyskolan har särskilt ansvar för utvecklingsfrågor och skolans ekonomi. Den tillförordnade rektorn tillträdde tjänsten i februari 2012. Vid tidpunkten för tillsynen har en rekrytering av rektor skett och en ordinarie rektor tillträder i augusti 2012.

I ärendets slutliga handläggning har deltagit undervisningsråd Eleonor Duvander och utredare Anette Bergstrand samt avdelningsjurist Carin Holtz.

På Skolinspektionens vägnar

Allan Westerdahl
Enhetschef

Johan Nilsson
Undervisningsråd/föredragande

Skolinspektionen

Beslut

2012-06-27

10 (12)

Dnr 43-2011:1859

Bilagor:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande i kommunen att nå de nationella målen och bedömer om kommunen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten.

Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Tillsynen inriktas vanligtvis mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen** samt **enskild elevs rätt**. Utifrån en risk- och väsentlighetsanalys görs i vissa fall en begränsad tillsyn som inte omfattar alla områden.

Skolinspektionens tillsyn avser att visa i vilken utsträckning kommunens verksamhet inom de granskade områdena och vid den aktuella tidpunkten, *avviker* från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet. Den avser alltså inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i kommunens skolväsende.

Enligt övergångsbestämmelserna i lag om införande av skollagen samt i skolförordningen ska vissa bestämmelser om betyg i 2010 års skollag och 2011 års skolförordning inte tillämpas för elever i årskurs 9 under läsåret 2011/2012. Istället gäller bestämmelser i 1994 års grundskoleförordning. Enligt övergångsbestämmelsen i förordning om den nya läroplanen (Lgr 11) ska förordningen om 1994 års läroplan (Lpo 94) fortsätta gälla för elever i årskurs 9 i grundskolan under läsåret 2011/2012. Till följd av övergångsbestämmelserna redovisas även de bestämmelser som gäller för elever i årskurs 9 i författningshänvisningarna.

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den aktuella skolan redovisas.¹ Skolinspektionens bedömning av kommunens ansvarstagande för förskola och annan pedagogisk verksamhet, fritidshem och vuxenutbildning redovisas i separata beslut. Iakttagelser och bedömningar som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen sammanställs i ett beslut (kommunbeslut).

Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat, samt på den information som inhämtas via intervjuer och observationer under Skolinspektionens besök i verksamheten. I underlaget ingår också en enkätundersökning riktad till elever, föräldrar och personal genomförd i Skolinspekt-

¹ Samtliga beslut går att finna på Skolinspektionen hemsida: www.skolinspektionen.se.

ionens regi.² Även information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Vid förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

Företrädare för kommunen ges möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter innan Skolinspektionen fattar beslut. Alla beslut kompletteras också med en muntlig återrapportering till företrädare för kommunen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor/förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med anledning av tillsynen ska huvudmannen redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som har vidtagits i kommunen, på skolorna och i övriga verksamheter inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).

² Resultat från enkätundersökningen återfinns för respektive skola i Skolverkets databas SIRIS, se www.skolverket.se.